Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the ima-ges to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 14 (589). LÖRDAGEN DEN 18 FEBRUARI 1899. 12:TE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSDAGAR:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN ---------- KR. 5:—	HVARJE ONSDAG OCH LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKOGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALLDELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS MODETIDN. MED PLANSCHER OCH HANDARB. --- » 5:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPNA KL. 10—5.	
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	LÖSNUMMERPRIS: 8 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

ADÈLAÏDE LEWENHAUPT, FÖDD SPARRE.

S. Jacobsson foto.

I EN TID, då det talas så mycket om individualism och dess berättigande, under det den dock så litet påträffas i verkliga lifvet, är det bra uppfriskande att någon gång råka en personlighet, som är sant originell, som är »gammaldags» i detta ords bästa mening, stark till kropp och själ, gladlynt, modig, trofast och god, och som vågar vara sig själf hela lifvet ut.

Just en sådan personlighet var den i Västervik nyligen aflidna grefvinnan Adèlaïde Lewenhaupt.

Dotter af en äkta svensk krigsbuss af oförfalskadt skrot och korn, den varmhjärtade, flärdfrie och i alla öden oförfärade generalen, baron Sixten Sparre och hans högförnäma maka, grefvinnan Caroline Lewenhaupt, föddes Adèlaïde den 23 juli 1820 på det vackra Nygård vid Gamlebyvikens strand i Norra Kalmar län.

Intet slags klemighet visades vid de fem små fröknarna Sparres uppfostran. Friska, glada och okonstlade, tumlade de hurtigt om i skog och mark. Barhalsade och bararmade sprungo de midt i smällkalla vintern mellan flyglarne och stora huset, där förstudörrarna hela dagen stodo vidöppna och blott nattetid slogos igen. Olåsta voro de alltid, ty Sixten Sparre hyste intet slags misstro eller ogästvänlighet mot sin nästa.

Men trots detta friska naturlif, var dock deras frihet icke så obunden, som den man nu så ofta ser hos nya tiders barn, fostrade att spela första fiolen i den husliga konserten, där de dock ofta åstadkomma så många missljud genom brist på det tuktande elementet i uppfostran.

Sparrebarnen fingo tidigt lära sig lydnad, anspråkslöshet, ordhållighet och villighet att gladt tjäna och hjälpa andra.

När den muntra Adèlaïde en gång, som halfvuxen flicka, gäckande sagt till en af faderns jaktkamrater, hvilken i regel hemkom från jakten med lika tomma händer som mage: »Hvad ni skjuter i dag, det lofvar jag att äta upp rått», och så vid middagsbordet på sin tallrik fann en väl plockad och urtagen, men alldeles okokt sparf, kom hon icke med några undanflykter, utan grep sig modigt och tyst verket an, åt och sväljde, sväljde och åt, tills fågeln var slut. Vid de handklappningar, som nu följde, höll hon god min och skämtade gladt på sin egen bekostnad med de andra bordsgästerna, men aktade sig för framtiden att prata flere förflugna ord, som sedan voro så ledsamma att »äta upp».

Med snabb intelligens tillägnade Adèlaïde sig 1830-talets finaste kvinnobildning, där gracen i språk, hållning och hela uppträdande spelade en så stor roll. Det var inte bara franska, som talades, utan det var en *vacker* franska. Det var behag i dansens rörelser och djärf elegans i den säkra ridten. Redan vid 10 års ålder spelade den lilla Adèlaïde på piano en Beethovensonat på en konsert i Västervik och förstod sig hvarken på att vara blyg eller stolt öfver detta uppträdande, »som mamma och pappa hade sagt borde ske för att hjälpa en olycklig.» När hon sedan fick se en gammal, halft förgäten harpa hos sin moster och genast djupt intresserades af detta instrument, fick hon löfte att lära spela därpå, om hon kunde stränga och stämma detsamma. Dagen och större delen af natten gingo, men den nya dagen såg Adèlaïde vid sina önskningars mål och i besittning af en ny 100-riksdalerssedel till bestridande af kostnaden för de första harplektionerna! Särskildt intresserade sig Adèlaïde för sin släkts traditioner och historia. Ingen kunde som hon redogöra för originalen till det eller det familjeporträttet. Ingen hade heller så väl reda på eller ett så ömt hjärta för alla nejdens fattiga gubbar och gummor som hon.

Hennes första stora sorg var öfver förlusten af sin gamla barnpiga. Vid dennas dödsbädd i det torftiga skogstorpet såg man barnet på knä, upplöst i tårar, tills det slutligen måste

Rosèn foto.

AMANDA JANSSON SOM DYVEKE I »KRISTIAN II».

bäras ut ur stugan. Sålunda röjdes redan nu det karaktärsdrag, som skulle blifva så utmärkande för den kvinna, hvars trofasta vänskap i sanning var af det äkta nordiska slaget.

Djup sorg kände hon ock, då det älskade barndomshemmet måste säljas. Detta och det okonstlade landtlifvet voro alltid föremål för hennes kärlek och längtan.

Sedan familjen tillbringat några år på Haga öfversteboställe i Upland, blef Sixten Sparre chef för Svea Lifgarde och flyttade nu till Stockholm. Den unga Adèlaïde kom då med i »stora världen». Alltid glad och vänlig, blef hon omtyckt och eftersökt. Hvem ville ej gärna vara tillsammans med den, som alltid hade så roliga och vänliga svar att ge, som dansade så lätt, styrde sin gångare så säkert, hvars harpotoner söfde hjärtat till ro och som först och främst alltid var så villig att offra tid och bekvämlighet för att tjäna en vän eller bispringa en olycklig. Den unga flickan i sin enkla dräkt med sin friska, okonstlade natur var alltid lifligt uppmärksammad äfven af vår nuvarande konung och hans bröder, och i synnerhet stämde hennes väsen väl öfverens med dåvarande kronprinsens. Hjärtligt skrattade denne, när hon med ett kvickt och fint svar lyckades reda sig vid något brydsamt tillfälle.

Systerringen Sparre mistade sin skönaste klenod, när den vackra och älskliga Cecilia Sparre skänkte sin hand till grefve Charles Lewenhaupt och med honom bosatte sig i Frankrike. Grefve Lewenhaupt var nämligen infödd fransman, sonson till den 1743 halshuggne general Lewenhaupts son, som vid faderns död för alltid lämnade fosterlandet. Äfven på mödernesidan härstammade grefven från Sverige, då hans mor bar det för oss kära namnet Wasaborg.

Hos denna i Strassburg bosatta syster samt en besläktad familj Sparre i Provence tillbragte Adèlaïde åratal af sitt lif, under hvilka hon kom i tillfälle att se och erfara mycket nytt och skönt. För sina vänner var hon alltid densamma, antingen de sågo henne i Smålands enkla bygder eller i Faubourg S:t Germains exklusivt aristokratiska kretsar, öppna för henne genom hennes börd och släktskap, men slutna för t. ex. en Ludvig Filip — borgarkungen, som dess stolta medlemmar kallade honom.

Under denna tid dog Adèlaïdes älskade fader och hemlängtan kändes nu ofta tung för hennes fosterländska sinne. Hon uppfyllde dock sin döende älsklingssysters, Cecilias, önskan, när hon genom giftermål med dennas efterlämnade make blef i moders ställe för de 3 små systersönerna.

I hans hem, som nu också blef hennes, fostrades de unga sönerna med gamla tiders flärdfrihet och stränga lydnadskraf, ofta under kamratliga lekar, så att de lärde sig fatta, att »först plikten och sedan nöjet» är lifvets rätta ordning. Ingen dum högfärd och inga ovanor, men vördnad för äldre och ögonblicklig lydnad för föräldrarne fordrades af dem, som hon i gengäld gaf sin kärlek i fullaste mått.

Allt tätare blefvo besöken i hemlandet och snart skaffades ett eget hem i den gamla hembygden, där grefvinnan skyndade att uppsöka gamla vänner, utan hänsyn till deras stånd eller villkor. Efter kriget 1870 slog det grefliga paret helt ned sina bopålar i den lilla staden Västervik, där från deras hus vid stadens vackra hamn bjöds på den härligaste utsikt öfver haf och land och där de gamla vännerna på herrgårdarne i det omgifvande vackra Tjust hjärtligt gladdes öfver att ofta få emottaga och gästa den vänfasta grefliga familjen.

Sällsynt ungdomlig, fransyskt fin och spirituell, var grefvinnan en ingalunda vanlig företeelse, antingen man såg, hur hon med inspirerad blick »gaf en tolkning ljuf och klar, tolkning af mitt hjärtas drömmar vid en harpa af Erard», eller när hon kom ridande på sin mjölkhvita springare, eller när hon — höljd i en vid, gammaldags kappa — stod hos någon gammal och fattig sjukling i nödens låga koja.

»Nutiden tänker mest på barnen — därför vill jag ägna mig åt de glömda och gamla,» sade hon trohjärtadt, och hon höll nu, som alltid, ord.

Gladast kände hon sig i naturens sköte och smittade då alla med sin munterhet, sina oskyldiga upptåg och kvicka samtal. Hennes bref voro trogna uttryck af hennes personlighet. En beundrare skref en gång om hennes penna, att den var »kvick liksom en ödlas vändning, ädel som en kungsörns flykt och så mild, som om den vore ur en ängels vinge ryckt.» Grefvinnan skyndade att gömma undan det smickrande brefvet, men för sent för den, i hvars minne orden redan funnit resonnans.

Dock äfven för henne kommo ålderns och sjukdomens dagar, ehuru de i det längsta läto vänta på sig — samma lifliga känslor, som hela lifvet följt henne, bibehöll hon dock till det sista. De vänner, i hvilkas glädje och sorg hon så varmt deltagit, känna djupt det tomrum hon efterlämnat, denna »vän som få».

Den 4 febr. 1897 träffades hon af ett slaganfall, efter hvilket hon väl delvis tillfrisknade, men dock förde en tynande tillvaro. Hennes sällsynt själfulla blick talade under denna sorgliga tid tydligare än hennes stackars förlamade tunga kunde det, då hon för vännen tolkade sin längtan efter en bättre värld.

Hennes åldrige make hemkallades, men ännu dröjde för henne döden-befriaren. Han kom dock slutligen, sedan hennes sista tid förljufvats genom de så innerligt älskade sönernas närvaro och ömma, hängifna vård, den 15 sistl. januari.

Med henne bortgick ur tiden en sällsynt utpräglad personlighet, en rik ande, ett varmt hjärta och den mest trofasta vän. Många, många gamla och fattiga begråta bittert hennes död och välsigna hennes minne.

A. R—M.

SVAR TILL F. D. FÄSTMÖ.

Stockholm d. 10 februari 189...

Min kära Helga!

Behöfver jag väl säga dig, att du är hjärtligt välkommen till mitt kära hem och din egen gamla vän? Jag längtar att få träffa dig för att riktigt få tala ut med dig, få höra af din egen mun hvad du tänkt och känt under dessa gångna fem förlofningsår, och så äfven få säga dig hvad jag tänker om saken. Ty, min egen, rara vän, jag fruktar, att jag måste delvis ogilla dig, och det är kanske mest värdigt vår gamla vänskap, att jag tillstår detta med detsamma i stället för att dröja därmed, till dess du kommer. Icke så, som skulle jag icke, liksom du, anse långa förlofningar som ett oting, ja, såsom något onaturligt, men — att tveka att förlofva sig med den man älskar, därför att utsikterna att snart få ett eget hem äro något mörka eller att af samma skäl bryta en förlofning med den, som man, så att säga, vuxit fast vid med sitt väsens finaste hjärterötter, det tyckes mig minst lika onaturligt.

Bra mycket lättare kan jag då förstå, att man, för att kunna gifta sig, inskränker sig till det allra minsta, att man t. ex. nöjer sig med ett rum och kök, att man — jag menar förstås hustrun — är sin egen jungfru, eller att man — återigen hustrun — åtar sig ett arbete hvilket som helst, t. o. m. om det vore att sitta i »Jönssons partiaffär för ägg och smör till kl. 1/24» hvarje dag, allt hellre än att skiljas från den jag älskar.

Hvilken jordisk lycka är väl jämförlig med den att hafva funnit en vän, vid hvilken jag fäst mig med sympatiens och kärlekens allra starkaste band? Kan väl en sådan känsla lätt byta föremål? Kan den lätt ryckas upp, utan att ödelägga den grund, hvarur den vuxit upp? — Du har nog rätt i, att jag icke har någon egen erfarenhet af denna »afskyvärda inrättning», en lång, offentlig förlofning, men ett vet jag dock säkert, och det är att jag aldrig skulle kunnat slå upp med min älskade Johan, hade ock vår förlofning räckt i fyra gånger *fem* år. Om *hans* kärlek skulle bestått profvet lika länge, det vet jag naturligtvis ej. Vi kvinnor (i allmänhet) älska nog trofastare än männen, just emedan vi lägga hela vår själ i vår kärlek. Men jag ryser vid tanken på hvad det skulle blifvit af mig, om Johan brutit med mig. Att blifva sviken i sin kärlek, det måste kännas, som om man helt plötsligt blefve förvandlad till en isstod. Hu! jag tycker mig förnimma, huru bitterhetens kyla sprider sig genom hela min varelse, och väl kan jag förstå Ella Rentheim, då hon förebrår Gabriel Borkman, att han dödat »kjærlighedslivet» i henne, då han svek henne, så att hennes hjärta blifvit kallt och dödt för allt och alla.

Är ej sådant själamord? Och om man själf sviker sin varmaste känsla, är ej detta ett själens själfmord? Tänk på Ibsens »Brand» eller rättare på dennes gamla mor, den giriga — häxan vore jag färdig att säga, hon som blef otrogen sin kärlek, hvilken hon minnes såsom något »både dumt och smukt»? Tror du ej Ibsen velat säga, att om hon varit sin kärlek trogen, skulle hon ej blifvit den hon blef.

Men förlåt mig, käraste Helga, dessa starka ord om själamord och häxor. Jag *tror*, att då du bröt din förlofning med Erik, så älskade du honom icke, och i så fall var det nog bäst både för honom och för dig att förlofningen blef bruten. Att du, efter att under fem års tid nästan dagligen hafva varit samman med Erik, efter att under denna tid hafva ägt i honom din bäste förtrogne, din varmaste vän, nu kan känna, som om du skulle kunna »ha krafter till allt — allt utom denna dådlösa väntan», känna, som om du nu, »sedan du återfått din frihet, skulle kunna återfinna dig själf och ditt glada humör», detta visar tydligen — så synes det åtminstone mig — att din kärlek ej var af rätta slaget.

Men tänk, Helga, om du likväl efter någon tid, då du hunnit sansa dig, skulle känna, som om du burit våld på något, som var det bästa och vackraste inom dig? Då, min stackars Helga, beklagar jag dig af fullaste hjärta. Och Erik? Är du viss om, att han tagit denna brytning så »sansadt och förståndigt», som du förmodar?

Ja, kom, kom snart, så att jag riktigt får se och känna, huru du har det.

Din Sigrid.

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Alla hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksammast.

I DET BLÅ.

PÅ VÄRLDENS vägar jag vandrat mig led —
jag drömmer mig bort ur världen,
jag drömmer att den, som jag älskar, är med,
och rätt in i himlen går färden.

Där ståndar i väntan vår kärleks hus
med gyllene hufvar på taket
och dunkelt rubinrödt och gnistrande ljus
i det hvita och gyllne gemaket.

Från kammarens hissnande fönsterbalkong
vi höra all sällhets förtoning
i de höga och glödande solarnas sång,
som susar öfver vår boning.

Och när andlöst tysta lutade mot
det glimmande räcket vi rysa,
emot oss ur rymden under vår fot
se vi blåa himmelen lysa.

Kometerna irrande svinga sig
som vilsna och bländade svanor,
men långt under deras och solarnas stig
planeterna gå sina banor.

De hvirfla i rymden som stoft i drag,
de glittra och försvinna.
Den lysande Venus finner jag,
men Jorden kan jag ej finna.

Hon svunnit bland världarnas tal som ett flarn,
den jord, där de sörjande vandra.
Begråt henne icke, men bed, mitt barn,
till den Gud, som skänkt oss hvarandra.

Du Gud! Väl din himmel oss öppen står
och salighet fröjdar vårt öga,
men ännu till jorden vår tanke går
och timmarna tåga så tröga!

O, hör våra böner och sänd från din tron,
du Gud, som de älskande gläder,
den gladaste, ljusaste legion
af änglar i himmelens städer!

O, hör oss och sänd till vårt lidandes fest,
då minnena öfver oss strömma,
de himmelska gäster, som passa oss bäst,
de änglar, som lära oss glömma!

O, hör oss! Låt allt hvad vår lefnad har
af jordisk lust och smärta
och gåtfulla frågor och ovissa svar
bli lyftadt ut ur vårt hjärta!

— Då brister hvart band och i världen bli vi
i hvarandra lycksaligt försänkta.
Och timmarna susa i knippen förbi
som med tyngder i rymden dränkta!

ALBERT ERIKSSON.

EN SJUKSKÖTERSKAS MINNEN. UPPTECKNADE FÖR IDUN AF GERDA WIGSTRÖM. IV.

SISTA TIDEN I DANMARK, ÅTER I HEMLANDET.

LÄROKURSEN PÅ SJUKHUSEN var förbi och vi sex kamrater, tillhörande »Röda Korset», sändes ut i privat sjukvård öfver hela Skandinavien.

Då vi började vår kurs, var ännu ej den egentliga skolan ordnad, utan fingo vi tillsägelse att lära så mycket som möjligt af de »madamer», som på den tiden, med ett par undantag af bildade kvinnor, hade sjukvården om hand. Bland dessa veteraner funnos ett par mycket dugliga och erfarna sjukvårderskor och hos en af dem, »Madam Christensen», fick jag en stor del af min praktiska utbildning.

Till en början var det just ej med blida ögon »Madam C.» betraktade nykomlingen, men då hon märkte, att jag ej var rädd för det grofva arbetet, utan gärna ville spara henne, bara jag fick lära, så segrade hennes goda hjärta och hon var sedan outtröttlig till att undervisa och hjälpa mig på alla sätt.

Den teoretiska utbildningen fick jag hufvudsakligen af professor Holmer, öfverläkaren vid den 1:sta kirurgiska afdelningen. Hans korta, men sakrika föredrag fingo sin tillämpning direkt på sjuksalarne och de fästades orubbligt kvar i minnet. Det vi hade att inhämta genom läsning fingo vi också oftast redogöra för vid sjuksängarne, och det gällde ha tankarne samlade, gifva korta, rediga svar, så han genast förstod att vi uppfattat både hvad vi hört och sett. Professor Holmer var synnerligen lämplig till att utbilda sjukskötersker. Att *lyda, tänka, observera, glömma oss själfva* — voro de lärdomar, som han kraftigt inplantade i våra sinnen. Själf gick han före som ett lysande föredöme — lika sträng mot sig själf som mot oss, då det gällde uppfyllandet af våra plikter, och det gick lätt att böja sig under hans stränga disciplin, ty intet verkar ju som exemplets makt.

Professor Holmer, den store, namnkunnige läkaren och människovännen, var en af dessa helgjutna personligheter, man aldrig glömmer, och vi, hans lärjungar, hyste den största aktning och tillgifvenhet för honom. Det var därför så svårt för oss att fatta, då vi fingo veta, att han var obotligt sjuk — nu har han varit död i flere år.

Inom Kommunehospitalets murar, midt på en af gårdarne, står hans byst, om sommaren alltid omgifven af blommor. Vi, hans första elever, stämde där en dag möte för att säga vår käre lärare tack och farväl. Vi skulle ju sedan alla ut i den vida världen, hvar på sitt håll, och nu stodo vi hand i hand i sluten ring kring honom, som gjort så mycket för oss. Det sades ej ett ord — vi lade ner våra blommor, och i dem glittrade allt mången tår — ännu en handtryckning och vi skiljdes åt med den goda föresatsen i våra hjärtan att aldrig förgäta en af hans lärdomar: »*Glöm dig själf.*» — Denna var ju den svåraste.

I södra Sverige hade professor Holmer många patienter, och jag är viss om, att de med mig skola instämma i: »Välsignadt vare hans minne!»

Nu återstår mig endast att säga ett hjärtevarmt tack till Danmark för allt jag där lärde, för den sympati och godhet, som där af alla visades den unga svenskan och — så föra mig minnena tillbaka till Sverige.

Professor Staffeldt i Köpenhamn sände mig att vårda en af hans patienter i mitt hemland.

Det var friherrinnan T. på W-torp, som låg svårt sjuk, och som varande svenska ansågs jag lämpligast i detta fall.

W-torp är ett af Skånes största herresäten, kransadt af Hallandsås med dess mörka skogar och höjder. Öfver det ståtliga slottet låg en tung stämning, då jag en kulen oktoberdag körde in på borggården.

»Den stolta högsinnade borgfrun ligger dödssjuk, här råder sorg, döden träder snart in genom borgporten» — så tyckte jag det hviskades öfverallt, mest i trädens gamla kronor, när höstvinden for klagande genom deras grenar.

En blick på min patients ansikte, och det stod klart att här var ej stor utsikt till räddning — det gällde endast att lindra så mycket som möjligt. Och hon, som låg där på sitt plågoläger i det stora slottsgemaket, ingen bättre än hon kände den store läkaren, och hennes förtröstan och tro på honom sveko henne aldrig.

Nu följde svåra veckor, men oförgätliga. Det var mycket att lära vid denna sjukbädd — mycken godhet fick jag röna af alla den sjukes närmaste, och en af de bästa skatter jag äger är minnet af friherrinnan T—s tillgifvenhet för sin unga obetydliga vårderska.

En natt talade hon om sin bortgång och att hon önskade jag skulle stanna i hennes hem som husfru och sällskap åt en äldre sjuklig anhörig, som i många år vistats på W-torp.

Nog kände jag mig tacksam för det stora förtroendet; men att lämna mitt kära arbete, kamraterna och alla de idéer om en förbättrad sjukvård också hos oss — det tycktes mig ett för stort offer och jag hade en svår kamp med mig själf. Men då alla friherrinnan T—s anhöriga instämde i hennes önskan och jag till slut kände att så var Guds vilja, fast jag ej kunde förstå, hvarför jag redan nu skulle afbryta min bana — så samtyckte jag. Då min kära patient gick bort, saknade jag henne mycket, och det stora ansvaret hvilade tungt på mig, men med Guds hjälp gick det, och ej behöfde jag sakna mitt förra arbete, ty däraf fick jag i riklig mängd.

Lifvet på det stora godset — fattig- och sjukvården där samt de människor, som stodo mig närmast — kommer att utgöra ämnet för min nästa skildring.

KVINNOHJÄRTAT.

EN TYSK TIDNING innehåller följande:

Kvinnohjärtat skall vara klart som gas, men icke skört som glas.

Det skall vara punktligt som ett ur, men dock ej som detta förråda hvad som försiggår i dess inre.

Det skall likna den spegelblanka sjön, men dock ej som denna dölja slam och ogräs på sin botten.

Det skall likna en ros, som fröjdar genom sin doft och skönhet, och dock ej berusa som denna.

Det skall likna diamanten, som strålar äfven utan infattning, och dock ej locka och bedåra som denna.

Det skall likna ett instrument, hvars toner fröjda människor, men aldrig vara ostämdt som detta.

Slutligen skall det vara som en bok, i hvilken man läser hvad som är upphöjdt och skönt, men ej presentera sig med elegant utstyrsel och dåligt innehåll.

Det skulle vara intressant att förspörja, hvilka fordringar samma tidskrift ställer på det *manliga* hjärtat . . .

Tandläkare d:r Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandtinktur
nya präparat för tändernas vård:
finnas å de fiesta apotek, i parfymaffärer och hos hrr handlande. Partiförsäljning för Sverige hos Bendix, Josephson & C:o, 11 Regeringsgatan, Stockholm

»FÖR ATT FINNA ANDRÉE».

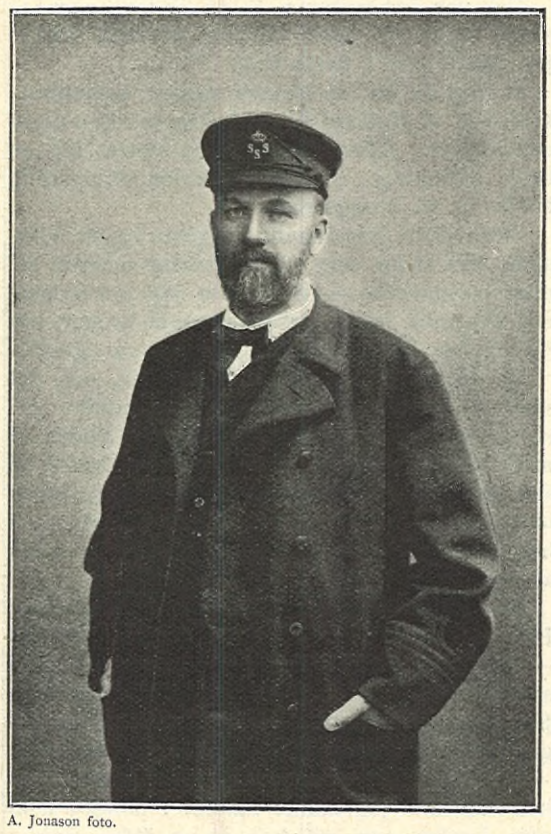

A. Jonason foto.

PROFESSOR A. G. NATHORST.

DEN VÄDJAN, vår frejdade arktiske forskare professor A. G. Nathorst i dessa dagar låtit utgå till allt Sveriges folk att genom en nationalsubskription till sommaren utrusta en expedition till nordöstra Grönland för Andrées och hans följeslagares efterforskande, har mötts med allmän entusiasm och tillfredsställelse. Den erfarne polarfararen har själf ställt sin dugande ledarförmåga till det storslagna företagets tjänst och Antarctic — det från fjolårets Spetsbergsexpedition beprövade ishafsfartyget — till kostnadsfritt förfogande. Af den summa på 70,000 kronor, som ytterligare kräfves, tecknades redan dagen efter uppropets utfärdande resp. 10,000 och 5,000 kr. af grosshandlarne S. Kempe och R. Dickson. Goda utsikter för den stora planens realiserande synas således redan föreligga, och man må hoppas att offervilligheten inom kort till fullo skall ha betryggat fullföljandet af ett företag, som, om något, är en nationell hederssak.

Professor Nathorst är född i Södermanland 1850, blef filosofie doktor i Lund 1874, docent i geologi samma år samt 1884 professor och intendent vid naturhistoriska riksmuseet i Stockholm. Han har deltagit i flere arktiska forskningsfärder, senast som chef för fjolårets Spetsbergsexpedition, samt genom talrika skrifter bidragit till utredningen af många viktiga naturvetenskapliga frågor.

Den fotografi af Antarctic, som professor Nathorts godhetsfullt ställt till vårt förfogande, har sitt särskilda intresse på grund af platsen, där den är tagen, nämligen i den grönländska drifisen vid »Svenska djupet» under förra sommarens expedition.

Hela vårt folks bästa välönskningar följa från början professor Nathorsts nu beramade nya Antarcticfärd »för att finna Andrée». Må han en gång, när den färdens historia skrifves, på dess titelblad kunna rista de stolta orden:

»Hur jag *fann* Andrée».

KOMMERS. SKISS FÖR IDUN AF TORKEL BERG.

»JAG SKA BE att få se på klädningstyg... något varaktigt, enkelt och billigt,» sade fru Holm, då hon, åtföljd af sina tre döttrar, trädde in hos handlanden Nybom.

Denne, en liten storbukig herre med täta knollror öfver det massiva hufvudet, vred sig makligt om på klacken och lät blicken spanande glida upp och ned för de välfyllda hyllorna, under det han eftersinnande upprepade: »varaktigt, enkelt och billigt.»

»Åjo, om det inte blir så förfärligt varaktigt så... Det skulle först och främst vara något modernt och vackert,» inföll ifrigt Lisen Holm, då hon såg herr Nybom sträcka ut sin knubbiga hand mot en stapel mörka, melankoliska tyger.

»Tyst du, min flicka lilla, här är det jag som bestämmer,» påminde myndigt fru Holm. »Tre klädningar på en gång... Det där blir bestämdt för ljust, snälla herr Nybom,» varskodde hon den villrådige köpmannen, som tydligen tappat spåret och ej visste, hvar han skulle börja eller sluta. »Det ska vara till promenad.»

»Telefon till grosshandlaren,» ljöd det brådskande uppifrån kontoret.

»Hör du, Gerhard, du får ta och expediera damerna, tills jag kommer igen,» ropade herr Nybom, tydligen lättad, i det han med oväntad vighet hjulade uppför den korta innertrappan.

Tre par flickögon vändes blixtsnabbt mot den framskyndande Gerhard, en »ny», som flickorna Holm ännu inte sett.

»Något modernt och vackert var det,» sade denne med en skälmaktig blick ur sina mörkgrå, svartfransade ögon, »och på samma gång varaktigt, enkelt och billigt,» ifyllde han brådskande, liksom för att bemöta en förutsedd invändning. »Jag undrar, om inte det här skulle kunna passa.» Han ryckte ut, en fyra, fem tygpackar och placerade dem i rad på disken.

»Å mamma, mamma, så förtjusande! Titta på det här mörkblå! Så stiligt mönster! Och så mjukt och så tjockt och så tätt!» Maja höll hänryckt upp tyget mot dagern.

»Ja, men det här gröna är ändå vackrare. Jag har hela tiden önskat mig en grön. Mamma lilla, snälla, lilla mamma, jag får ju det här, säg?» Lisen lade hufvudet på sned och såg, i Gerhards tycke, rent af oemotståndlig ut.

»Jag tycker bäst om det moderna,» förklarade Inga lågmält. »Fast egentligen hade jag tänkt mig något rutigt...»

»I rutigt ä vi mycket sorterade,» upplyste Gerhard raskt, i det han ökade samlingen med några tygstycken. »Och mer få vi endera dagen.» Han sprang upp på en stege och hämtade ner ytterligare två packor.

»För all del gör sig inte så mycket besvär,» bad fru Holm, som under tiden noga granskat de ifrågasatta styckena. »Vi ha mer än nog att välja på. Det gröna och det blå ä ju inte så oäfvet... lagom ljust... Jaså Inga föredrar alltjämt det spräckliga? Det är ju också inte illa. Ja, nu beror det på, om vi kunna komma öfverens om priset. Var snäll och säg oss det yttersta, och kom ihåg, att det är fråga om tre klädningar och det till en gammal kund.»

Gerhard vände på packorna, tydde med rynkade ögonbryn de mystiska tecknen på prislapparna och nämnde affärens ultimatum. Fru Holm gillade detta i fråga om båda de andra tygerna, men om det gröna sade hon lugnt: »Det ställer sig för dyrt. Så mycket kan jag inte ge. Då få vi se oss om på annat håll.»

Lisen såg hjärtängslig ut. Hon hade redan i inbillningen sett lika tydligt som i en spegel, hur det gröna, sammetsmjuka klädet höjde hennes blekt turkosblåa ögon och mattskära hy. Hon kunde på inga villkor afstå därifrån... Hon måste ha hjälp från hvad håll som helst... En blick full af böner jagade blodet upp i Gerhards bleka kinder.

»Hur högt skulle fru Holm vilja gå?» frågade han med ett spändt uttryck, liksom färdig att våga det omöjliga.

Fru Holm nämnde sitt pris. »Men det är inte värdt att tänka på...»

»Om herrskapet ä så goda och vänta ett ögonblick...» Med tygpacken tryckt mot sitt hamrande hjärta tog Gerhard kontorstrappan i ett språng och vädjade ögonblicket därpå andfådd till högsta instansen. Domen, fälld inom lyckta dörrar, blef den, att fru Holm »för gammal bekantskap» skulle få tyget till det föreslagna priset.

»Så snällt!» jublade Lisen och smekte sammetslent Gerhard med blicken. »Nu ha vi bara garneringstyget kvar.»

Efter åtskilligt muntert ventilerande uppgjordes äfven denna del af affären till ömse-

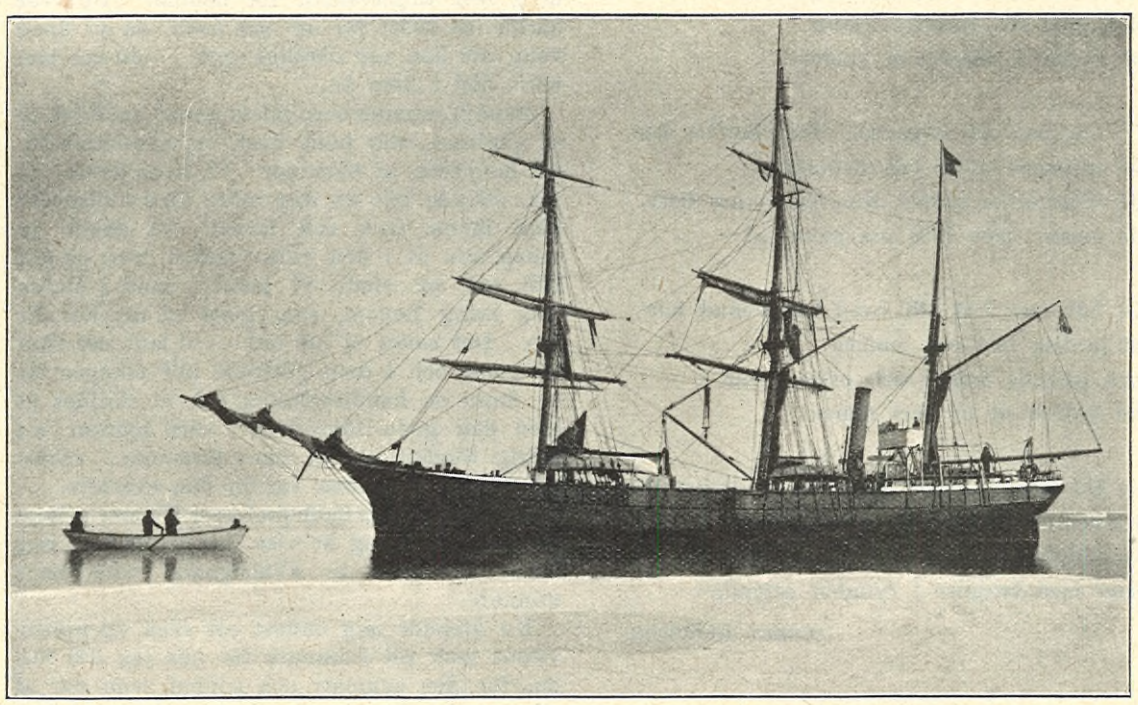

»ANTARCTIC» VID »SVENSKA DJUPET».

J. Ljungqvist foto.

FRU NADJA FRANCK.

sidig belåtenhet. Herr Nybom återkom just lagom för att under tacksägelser, handgnuggningar och bugningar ledsaga sina ärade kunder till dörren.

»Så fort det gick, lilla 'mams', och så bra!» utbrast Maja, när hon lösgjort sin kjol, som herr Nybom låst fast i dörren. »Den där Gerhard är ju en riktig krona.»

»Han visste på pricken, hvad vi ville ha,» instämde Lisen och såg vid tanken på sitt gröna kläde så tindrande på en förbiskyndande herre, att denne vände sig tre gånger om efter den vackra flickan.

»Och inte var han det minsta rädd för besväret,» tillade Inga med för henne ovanlig liflighet. »Han höll på att dra ned hela lagret för vår skull.»

»Han kommer bestämdt att dra kunder till Nyboms.»

»Tänk, att han inte var nöjd med isättningstyget! Han skulle promt ha något, som gick ändå bättre i färgen.»

»Hör nu, 'ma' lilla, vi få bestämdt gå och dricka Gerhards skål i förmiddagskaffe hos 'Tysta Marie!'» Lisen stack inställsamt sin arm under moderns.

»Ja ja, få vi, få vi!»

»Men flickor, då! Vi ä ju midt på Gustaf Adolfs torg. Nå ja, det går väl inte af för mindre, kan jag tro. Men kom ihåg: bara två wienerbröd och en bakelse hvar.»

Vid kaffet komplimenterade flickorna Holm entusiastiskt sin lilla mamma för hennes oförlikneliga sätt att pruta. Intet lock eller pock, bara ett enkelt: »Så mycket kan jag inte ge. Då få vi tänka på något annat.» Lisen hade en gång varit med tant Kvist i en bod och skämts ögonen ur sig, då tanten efter att ha gjort ett förfärligt besvär blef storm ovettig, för det hon ej fick varorna för halfva priset. »Aldrig i tiden går jag med henne och handlar mera,» afslutade hon upprörd sin pinohistoria. Men Maja bedyrade, att det var mycket, mycket värre, när de stodo där och tiggde och tiggde som tant Mörk. Och slutet på visan var, att ingen i detta eller något annat stycke kunde jämföras med deras egna »lilla mutter».

Från den dagen tog fröknarna Holms handel hos herr Nybom ökad fart. Men bara när Gerhard var i boden. Fanns han där icke, hjälpte det ej att bära tygerna ända ut på gatan eller tömma hvartendaste hyllfack; man kunde ändå ingenting se, fann ingenting som passade och fick väl vänta till en annan gång. Efter några fåfänga försök att hålla sitt unga biträde stången, drog sig herr Nybom godmodigt tillbaka. Han låtsade till och med, som om han hvarken hörde eller såg, när systrarna då och då gläntade på dörren och, efter att genom en hastig blick ha förvissat sig om, att Gerhard ej var inne, ljudlöst drogo sig tillbaka, som om de gått fel.

Men en vacker dag, när Lisen och Maja tittade in genom skyltfönstret för att i förbifarten hälsa på sin favorit, sågo de en rödmosig knoddfysionomi i stället för Gerhards bleka och intelligenta ansikte.

»Hvad nu?» utbrast Lisen. »Jag tror Nybom håller på att vidga ut sig.»

Men så var icke fallet. Gerhard hade flyttat, och all trefnad hade han tagit med sig för flickorna Holm. Af gammal vana fortsatte de visserligen ännu någon tid att handla hos Nyboms, men de kommo nästan alltid därifrån vid dåligt humör. När slutligen »den röde» en dag purrat på dem ett klädningstyg, som under vårfesten i Upsala brast ut i alla lifsömmar, brast också deras tålamod, och de började håglöst drifva vind för våg, från den ena butiken till den andra.

Så kom Lisen en dag glädjestrålande hem.

»Kan ni tänka er, att jag har upptäckt Gerhard!» ropade hon varm och andfådd. »Han står hos Vestrins på Drottninggatan, och se ett så förtjusande underkjolstyg han skaffat mig, och det för rakt ingenting. Han är lika snäll och hjälpsam som alltid — kanske litet dazu — och så har han börjat borsta upp sina mustascher, och det klär honom. För resten blef han så glad, när han fick se mig, att han riktigt darrade på manschetterna. Jag tror nästan att om jag bara. — A propos, 'lilla ma',» afbröt hon sig ystert, »skulle du vilja ha honom till svärson? Fru Lisen Gerhard, låter det inte snobbigt, hva?»

»Hör nu, Lisen min flicka,» svarade fru Holm med oväntadt allvar, »jag ska säga dig en sak, och det är, att Gerhard är alldeles för god att leka med. Du har ett sätt att se förtjust ut — jag skulle nästan vilja säga förälskad — när du bara menar gladt och vänligt. Jag varnade dig här om kvällen, då du sjöng duetter med häradshöfding Sidvall . . . Sådant där kan missförstås. Gerhard är bestämdt en både fin och djup natur och till på köpet bröstsvag, om jag inte misstar mig. Och då tål man inte mycket i den vägen.»

»Se så, lilla mamma, tag inte så illa vid dig,» bad Lisen med tårar af obehag i ögonen. »Inte är det så farligt heller . . .»

Men innerst inne kände Lisen, att allt icke stod rätt till. Hon visste, att hon hade rodnat af glädje, när hon fick syn på Gerhard. Denne hade däremot bleknat ända ut till läpparna och ofrivilligt tagit sig åt bröstet. Men sedan hade hans ögon fått en brännande glans . . .

Hu då, hu då, nej. Hon ville icke tänka därpå. Men låta bli att handla af Gerhard kunde hon ej. Det var så obeskrifligt tryggt att anförtro sig åt hans omsorger. Aldrig ångrade hon, när hon följde hans råd. Han hade en så egendomligt fin och på samma gång pikant smak, hvilken han bredde som ett hyende under hennes unga fåfänga.

Det var henne rent omöjligt att icke rodna och småle, när han tog fram något riktigt extra, liksom enkom afsedt för henne. Och så rådplägningarna på tu man hand . . . med öga i öga . . . Det var . . . det var . . . kanske icke precis . . . Men ändå . . . Icke *kunde* han taga sig några tankar . . .

Ett år därefter var Gerhard åter sin kos.

»Hvart har han nu tagit vägen? Ska man nu igen söka honom Stockholm rundt? Det vore sannerligen inte för mycket, om han i förväg underrättade gamla bekanta, hvar han tänker slå sig ned. Hur ska vi nu få oss vinterklädningar?» knotade flickorna Holm.

Men vinterklädningar fingo de, och det af prima vara hos Gerhard själf, som genom tidningarna och tryckta cirkulär underrättade sina gynnare och vänner, att han den första oktober öppnat egen affär. Systrarna jublade; nu skulle de väl till evig tid få behålla sin Gerhard.

Men det hörn, där denne slagit ned sina bopålar, har tagit lifvet af den ena affären efter den andra. Obevekligt som ödet svepte nämligen kundströmmen in i en annan fåra, innan den nådde dit. Ingen mänsklig makt hade dittills förmått utsträcka dess lopp åt detta håll. Icke heller Gerhard med sin milda magnetiska kraft var i stånd till detta.

»Jag undrar just, hur det går för stackars Gerhard,» yttrade en dag betänksamt Inga. »Det är alltid så litet folk i hans bod. Det kännes riktigt kusligt att komma dit in.»

»Det var illa, att han hyrde i det där huset, är jag rädd,» sade fru Holm medlidsamt.

»Det har aldrig haft lycka med sig. Men han är ju så hygglig och omtyckt, att det inte gärna kan gå annat än bra. Vi ska säga åt våra bekanta, att de köpa hos honom.»

Men Lisen började sky Gerhards bod. Dels var hans lager icke längre så rikt och elegant, dels kände hon det genant att gå därifrån, utan att köpa, äfven om Gerhard aldrig visade en tillstymmelse till efterhängsenhet eller missräkning. På senare tiden hade han dessutom tagit sig för att se på henne med en så sjuklig ömhet, att det var henne rent af olidligt — nu, då hon tillhörde en annan. En gång, då de tillsammans undersökte hållbarheten af ett tyg, hade han också vågat beröra hennes hand med en drunknandes kalla och fuktiga

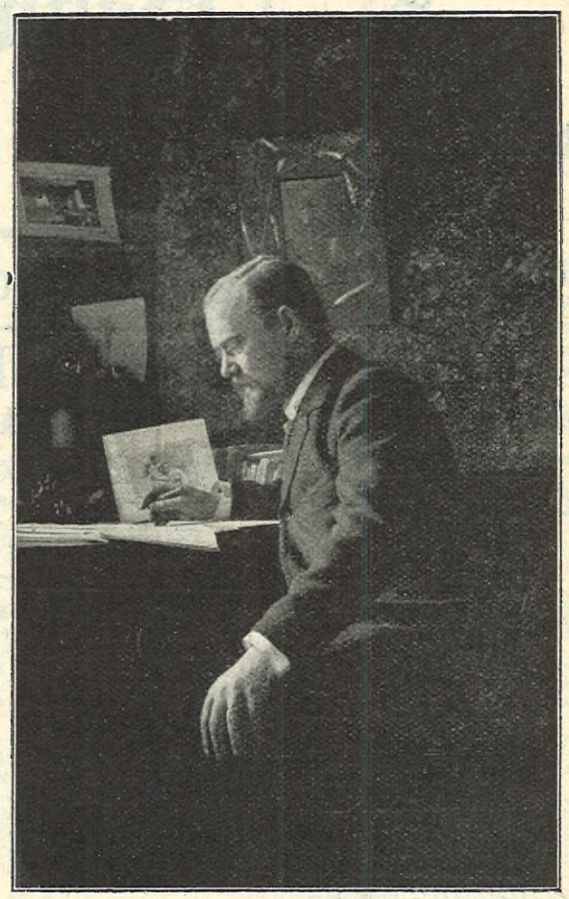

KARL AF GEIJERSTAM.

fingrar... Värst af allt var dock den blick af ohöljd förtviflan, med hvilken han stirrat på henne ur butiken, då hon en dag i rosig segerstolthet vid sin älskades sida sneddade öfver gatan. Den blicken vågade hon aldrig möta...

»Kära ni, så bedrövligt! Det står 'realisation' med stora svarta bokstäfver i alla Gerhards fönster,» berättade ett halft år senare Maja, då hon en afton kom hem från en promenad. »Jag tittade in genom dörren, där var alldeles svart af folk, men Gerhard själf syntes inte till...»

»Det hade nog sina skäl,» sade fru Holm vemodigt och pekade på en tidning, som låg på bordet.

»Död!» utbrast Maja bestört, och tårarna trädde klara i hennes ögon.

»Han hostade så mycket på sista tiden,» sade Inga med beslöjad röst. »Och så motgångarna... sorgerna...»

Men Lisen satt tyst med nedböjdt hufvud och ansiktet vändt från de sina.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

I TVÄNNE DAGAR hade vi väntat Wellamo, den finska båten, som skulle föra henne hit, och under tiden hade Iduns »Allmänna» pinglat gång på gång för att inhämta budskap, om ej ångaren varit synlig ute vid Sandhamn. Ty när en sådan personlighet som Nadja Franck väntas till hufvudstaden för att låta dess goda invånare upplifva sina minnen från 10 år tillbaka, då hon, skridskobanans drottning, å Nybrovikens is tog alla med storm genom en åkning, sådan som den svenska publiken aldrig tillförne skådat, när en sådan allas gunstling anländer, då gäller det att genast »hålla sig framme» i fråga om ett porträtt och ett litet samtal.

Och Idun höll sig framme och fick bäggedera. Smidig, elegant och med ett intagande leende kom hon oss tillmötes i den vackra salongen i sin tillfälliga bostad. Det var samma kväll, som båten ändtligen hade kommit, efter att, enligt hvad fru Franck berättade för oss, under tvänne dagar i snöstorm och tjocka fått kryssa fram och åter i Östersjön. Nu var emellertid denna förskräckliga resa öfver, och här i Stockholm skulle nu vistelsen utsträckas, så att hon hunne gifva två föreställningar i Idrottsparken. Därefter skulle färden ställas till Göteborg, Kristiania och Paris, hvarest hon också skall uppträda, och så tillbaka till Helsingfors fortast möjligt, ty hon hade mycket att tänka på där hemma, och hennes affär därstädes måste skötas. Detta året var nog också antagligen det sista hon uppträdde offentligt, tillade hon.

Gladt och vänligt var fru Francks sätt, synnerligen tilldragande hennes utseende. Det pikanta ansiktet, inramadt i mörka lockar, den smidiga figuren, den spänstiga gången — allt detta är utmärkande för den finska skridskodrottningen, som nu ännu en gång förtjust oss med den nobla idrott vi själfva så gärna utöfva, och i hvilken äfven vi ha att uppvisa åtminstone ett »europeiskt» namn, nämligen Grenanders.

*

DEN 9 DENNES afled härstädes efter en helt kort sjukdom byråingeniören vid patent- och registreringsverket, civilingeniören och författaren *Karl Johan af Geijerstam* uti en ålder af 38 år.

Geijerstam var son af seminarierektorn i Kalmar dr J. G. af Geijerstam och hans maka, född Möller. Han aflade 1878 mogenhetsexamen och inskrefs följande år vid tekniska högskolan, från hvars fackskola för väg- och vattenbyggnadskonst han 1883 utexaminerades. År 1886 blef han biträdande tjänsteman vid patentverket och 1896 byråingeniör vid patent- och registreringsverket. Närmast sörjande vid hans bår stå hans maka, född Benedictsson, två söner, en åldrig moder, bröder (bland hvilka skriftställaren Gustaf af Geijerstam) och systrar.

Karl af Geijerstam har vid sidan af en fordrande tjänstemannaverksamhet framträdt inför allmänheten såsom både föreläsare och skriftställare. Redan tidigt höll han en serie nationalekonomiska föreläsningar i Stockholms arbetareinstitut, hvilka senare utkommo i bokform. Sedermera har han hållit föredrag och utgifvit skrifter på flere olika områden. Hans litteraturstudier — t. ex. hans bok om Tolstoy — förtjäna särskildt att omnämnas. Sin största insats såsom författare gjorde han dock, då han öppnade sitt ganska märkliga härnadståg mot den moderna vidskepelsen i dess olika former. Från denna tid datera sig hans arbeten om »Hypnotism och religion», »Teosofi och spiritism», det senast utkomna arbetet »Den afslöjade Isis» samt hans lilla populära Verdandiskrift om naturvetenskapernas betydelse för världsåskådningen.

Karl af Geijerstam var en å såväl hufvudets som hjärtats vägnar rikt begåfvad personlighet, och hans allt för tidiga bortgång innebär därför också en verklig förlust.

SKÖNHET FÖR ALLA.

RÄDDA TRETTIOFEM ÖRE från budgeten för dina tarfliga eller obehöfliga lyxvanor, gå till bokhandeln och köp: *Primo:* Skönhet för alla, Fyra uppsatser af Ellen Key (Verdandis småskrifter, pris 30 öre). Innehåll: Skönhet i hemmen, Hvardagsskönhet, Festvanor, Skymningsbrasan. *Sekundo:* Om läsning (Svenska Folkets öresskrifter, pris 5 öre).

Sätt dig och läs dessa blad, en gång, två gånger, tre gånger. Sammanlagdt torde det ta' $1^1/_2$ timmes tid.

Och du skall då veta, att *Skönhet för alla* ej är en utopi, en rubrik, lämpad för ditt skeptiska småleende. Nej, en glad verklighet, som klappar på din dörr, vare sig du bor i palats, borgarhus eller koja. Med den lilla skriften i hand går du att öppna. Därute står skönhetens fe med famnen full af rosor, och när du öppnar, stiger hon öfver din tröskel och kransar leende din härd.

Och lifvet ändrar gestalt för dig, antagande harmoniska former. Din ande förfinas, dina tankar förädlas, ditt hem, hur enkelt det än är, får skönhetsdraget. Människan lefver ej allenast af bröd.

Ellen Key är en demokratisk bildningsaristokrat. Klart afspegla de små skrifterna i sin ytterst lättlästa form, med sin praktiska lefnadsfilosofi, hur fjärran författarinnans estetiskt-etiska riktning ligger från ett fin de siècles ytliga, vekliga, raffinerade estetiserande. Skönheten, märk väl, den inre och yttre i förening, är hennes pathos. Men hon går att plantera skönhetskultens sticklingar i alla gårdar. Att förädla och förfina lifvet hos fattiga och rika, hög- och lågställda, unga och gamla — det är hennes uppgift.

De små skrifterna visa, hur förfaren hon är i lefnadskonstens regler. Läs henne, som hon lär dig läsa andra — och skönheten skall stanna vid din härd, ge dig ljusa drömmar och forma ditt lif till en högre verklighet.

DEMOKRATIA.

Hofjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
STOCKHOLM.

Doktor Carl Fritzell.
Grefmagnigatan 10.
Invärtes och barnsjukdomar.
Hvardagar kl. 10—½11, ½3—½4. Sön- och hälgdagar kl. 10—11. Allm. tel. 58 98.

Tandläkare Sjöqvist
Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och ½5—½6 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Bleksot, blodbrist och svaghet botas säkert med Pinus Piller. Många intyg från botade finnas. En sats kostar: mot insänd likvid 2: 70, som postförskott 2: 85. Återförsäljare erhålla rabatt. Skrif till
(S. T. A. 56369) *C. J. Lindahl*, Säfsjö.

Musikalisk,
ung flicka, elev af Rich. Anderssons musikskola, önskar, mot goda pianolektioner och någon afgift, bli upptagen som medlem i bildad familj. Svar t. »25», adr. S. Gumælii Annonsbyrå. Stockholm. (G. 667)

Korkmattor, genomgjutna, enfärgade och tryckta, finnas i största urval och tillhandahållas profver samt kostnadsförslag på begäran hos F. Uhnér & C:o. Fredsgatan 22.

Schweizer-Siden
är det bästa!
Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört, från 50 öre till 15 kr. pr meter.
Specialitet: **Nyaste Sidentyger** till sällskaps-, bal- och promenadtoaletter samt till blusar, foder etc.
Direkt försäljning till privatpersoner.
Vi sända de utvalda sidentygerna **tull-** och **portofritt** till hemmet.
Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).
Sidentygs-Export. (A)

Agra Grädd-Margarin är bäst!

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
1:ma maskinkrossad Anthracit,
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Allm. tel. 22 88. Kontor: *22 Skeppsbron 22.* Rikstelefon 427
Allm. tel. 60 19. Försäljning: *5 Strandvägen 5.* Rikstelefon 22 20
Allm. tel. 61 98. Filial: *1 Parmmätaregatan 1.* Rikstelefon 20 12.

Lärarinnor!
En större privat samskola med kommunanslag finnes att öfvertaga till hösten. Billiga omkostnader. 5000 kronor fordras kontant. Anbud emotses före den 25 mars under märke: »H.», adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G 561)

Undervisning i linnesömnad
meddelas af bildad flicka. Enkel, praktisk metod med användande af apparater för att undvika tråckling. Mönster erhålles. Hvarje kurs (pris 15 kr.) omfattar 1 månad, 2 timmar dagligen. Elev syr endast eget arbete. Profver till påseende. Karin Egnér, Nybrogatan 53, 4 tr. Rikstel. 35 30.
(S. T. A. 56566)

TAPISSERIAFFÄR, i större stad, god kundkrets, vacker lokal, kan i vår, eller senare, få öfvertagas. Modeaffär bör med framgång kunna tilläggas. Litet kapital fordras. Snart svar till »Affär 1899» aflämnas Stockholms Dagblads Hufvudkontor, Stockholm. (S. T. A. 56741)

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs Torg n:r 14,
godtgör å sparkasseräkning .....4 ½ %.
Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000 i månaden utan särskild uppsägning.

Det bästa
rengöringsmedel för kokkärl, bleckkärl och träkärl är **Lagermans Kraft-Skur-Pulver**, hvilket finnes hos alla Specerister och Järnhandlare i riket. Ende tillverkare **Kraft-Tvål-Fabriken**, Jönköping.

SÅ VÄL FÖR ANNONS som rekommendation om min väfbok, införd i tidningen Idun n:r 7, vill jag till okänd gifvare på detta sätt frambära mitt ödmjuka tack!
(213) *H. S. Linghem.*

Vagns- och Livré-Kläden
af bästa kvalitét och äkta färger, försäljas äfven i mindre poster. Profver sändas på begäran. **Norrköpings Ylleväfnads Fabriks Eftr., Norrköping.**

Mot Hårsjukdomar
utaf alla slag såsom **mjäll, klåda i hufvudet, sårnader, svag hårväxt** eller **hårafall** rekommenderas **H. W. KALLHAUGES** berömda
Hårmedel "PROTECT".
Detta medel har till följd af sina goda egenskaper vunnit stor framgång, såväl i Sverige som i utlandet. — Intyg finnas från hundratals **välkända** personer, hvilka genom detta medel blifvit befriade från olika slags hårsjukdomar och återfått en förlorad hårväxt.
Hårmedlet »Protect» expedieras till landsorten mot postförskott pris **3**,50 för ¹/₁ och **2** kr. för ½ flaskor.
Hvarför lossnar håret? Huru bör man behandla sitt hår för att hindra detta? En liten bok kallad **»Hårets skötsel»**, hvilken gifver en fullkomlig upplysning härom, medföljer **GRATIS** hvarje flaska.
Obs.! PRIVAT mottagning för DAMER Husargatan **4**, 2 tr. hvarje dag kl. 10—1. Fröken AURORA KALLHAUGE.
Högaktningsfullt
H. W. KALLHAUGE,
S. ALLÉGATAN 7. GÖTEBORG.
(Nord. A. B. 6831).

Herrar Annonsörer
meddelas härmed vördsamt, att, på grund af upplagans betydliga stegring, annonser och tillkännagifvanden böra vara inlämnade till *IDUN* senast på måndagen för att kunna inflyta i samma veckas lördagsnummer och senast på torsdagen för att kunna införas i påföljande onsdagsnummer.
Med utmärkt högaktning
Iduns Expedition.
Klara Södra Kyrkogata 16.

UR NOTISBOKEN.

FRU ELEONORA DICKSON I GÖTEBORG har valts till hedersledamot af Göteborgs nation i Upsala, en tacksamhetsåtgärd från nationen, icke blott för den storartade gåfvan af 25,000 kr., som hon och hennes barn nyligen lämnade nationen, utan äfven för den stora hjälpsamhet, som hon i det tysta visat en stor skara nuvarande och forna studenter. Många äro de, som i sina bekymmer vändt sig till henne, men få de, som återvändt ohulpna. Då nu kallelse till hedersledamot är det enda sätt nationen har att offentligen visa sin tacksamhet, har den genom en sådan kallelse velat hedra den ädla kvinna, hvilken nu understödt nationen, och hvilkens aflidne make genom sin frikostighet beredde Göteborgs nation tillfälle att flytta in i sitt nuvarande hem.

DOTTER TILL EN AF »FÄNRIK STÅLS» HJÄLTAR var änkefru Wendla Ehrenborg, född Reiher, hvilken i dagarne aflidit i Lund. Fadern var den i »Fältmarskalken» besjungne dåvarande löjtnanten i finska hären Carl Johan Reiher, »en af Cronstedts adjutanter».

Löjtnant Reiher, som särskildt utmärkte sig vid Karstula i augusti 1808, avancerade till major och afled 1857, då adliga ätten Reiher med honom utgick på svärdssidan.

DEN SISTA AF SIN ÄTT. Efter någon tids sjukdom har härstädes aflidit friherrinnan Louise Falkenberg, änka efter kabinettskammarherren frih. Henrik Falkenberg på Lagmansö. Friherrinnan Falkenberg var född den 26 aug. 1827 på fädernegodset Sparreholm samt var dotter af öfverståthållaren, generallöjtnanten friherre J. W. Sprengtporten och hans maka Ulla Brahe. Med friherrinnan Falkenberg utdör äfven på kvinnosidan den inom Sveriges och Finlands historia bekanta ätten Sprengtporten. Sedan friherrinnan Falkenberg i början af 1880 talet blef änka, har hon varit bosatt i hufvudstaden. Den nära 72-åriga friherrinnan sörjes af sönerna, kammarherren frih. C. Falkenberg på Lagmansö, samt kaptenen vid Svea lifgarde, adjutanten hos kronprinsen friherre V. Falkenberg.

EN VACKER PRYDNAD FÖR ÅBO SLOTT blir tvifvelsutan den stora gobelinsimitation, som för detsamma utförts af fröknarna *Ingeborg* och *Helena Holck* härstädes på beställning af Åbo stads historiska museum. Målningen är synnerligen artistiskt utförd på från Paris inköpt gobelinväf efter en älfva kvadratmeter stor brusseltapet, som anses vara från förra hälften af 1500-talet och framställer konung Hiskias kröning, omgifven af en figurrik ram. Originalet har tillhört en svit af 8 gobeliner, som prydde Åbo slott på hertig Johans tid, och af hvilka nu endast två återstå, bägge tillhörande vårt Nationalmuseum. Arbetet med denna hautelisse-tapet påbörjades i maj förlidet år, och först nu är den färdig, så att målningen af den andra beställda tapeten kan taga sin början.

DÖDSBUD FRÅN UTLANDET. Enligt till anhöriga hit ingången underrättelse afled den 6 d:s i Dublin fröken *Theresa Andersson*. Hon var allt sedan 1888 föreståndarinna för nämnda stads enda slöjdinstititut, inrättadt efter Nääs-systemet, där hon framgångsrikt arbetat för införandet af svenska slöjden. Den aflidna, bördig från Stockholm, var född 1858 och sörjes närmast af moder och syskon härstädes.

TEATER OCH MUSIK.

KUNGL. TEATERN. Med föreställningen i söndags afslöt fru *Gulbranson* sitt gästspel som Elisabet i »Tannhäuser». Och en ståtligare och såväl i musikaliskt som dramatiskt hänseende bättre framställarinna af detta parti torde man få leta efter. De lifliga applåder, som belönade denna framställning, tolkade tydligt nog den talrika publikens önskan att snart åter få hälsa den framstående sångerskan välkommen på den scen, där hon genom sin stora och nobla konst tillvunnit sig så varma sympatier.

Dagen förut uppträdde fru G. i »Lohengrin» som Ortrud, åt hvars hätska och dämoniska gestalt han förlänade en öfvertygande prägel. Det karaktäristiska och maktpåliggande sångpartiet erhöll en förträfflig tolkning, fri från alla öfverdrifter. — I denna opera hade fröken *Nordin* erhållit ett nytt debutparti, nämligen som Elsa. Det omfångsrika partiet, för hvars stilenliga utförande fröken N. nog ej saknar betingelser, öfverstiger dock ännu hennes krafter. Ett lämpligt och tilltalande yttre förefinnes i förening med goda röstmedel. Dessa senare behöfva dock ytterligare vårdas och utvecklas; särskildt förefinnas brister i intoneringen, Framställningen verkar ock i det hela matt. Ofriga hufvudroller hade den vanliga besättningen. Hr *Ödmann* gaf vederbörlig glans åt den ljuse Gralsriddaren, men vi hafva hört honom utföra partiet ännu bättre. Hr *Sellergren*, förtjänar särskildt erkännande för sin nobla och musikaliskt goda framställning af konung Henrik, ett erkännande som ock kan gifvas åt hr *Södermann* for hans dramatiska lifliga framställning af Telramund.

— Å Kungl. teatern repeteras f. n. »Flygande Holländaren» med hr Forsell i titelpartiat, hr Elmblad som Daland och fröken Nordin som Senta.

MUSIKFÖRENINGEN gifver sin andra abonnementskonsert instundande tisdag i Musikaliska akademiens stora sal. Programmet upptager Normans ouvertyr till »Antonius och Kleopatra», Södermans »Die Wallfart nach Kevlaar», Griegs »Ave maris stella» och Hartmanns »I Provence».

FRÖKEN AMANDA JANSSON SOM DYVEKE i Adolf Pauls »Kristian den II» — hvilken fortfarande med stort bifall går på Dramatiska teatern — återgifva vi i dag på första sidan. Det är i första aktens klädsamma dräkt, helt högröd med gula isättningar och gyllene smycken samt hätta i samma färg och stil. Hvad den begåfvade unga skådespelerskans person angår hänvisa vi till den biografi, som var införd i Idun n:r 11 för 1897.

HYLIN & Cos
FABRIKSAKTIEBOLAG
KONGL. HOFLEVERANTÖR
UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:
VIOL, HYACINTHE, HELIOTROPE, SYRÉN M. FL.
THEA-ROS-PARFYM M. FL.
prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEDALJ
Försäljes i våra butiker
8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 64 69. A. T. 24 97.
samt hos alla finare Parfymhandlande i riket.

Sparkasseräkning
Räntegodtgörelse 5 proc.
Å hvar motbok kunna intill 1,000 kronor i månaden uttagas utan uppsägning.
I landsorten boende torde hänvända sig direkt till banken.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
I Regeringsgatan I.

Förstklassiga
Modevaror och Damartiklar
säljas till synnerligt billiga priser.
20 Smålandsgatan 20, 1 tr. upp.

Christianstads
Enskilda Bank
i Stockholm,
Drottninggatan 2, hörnet af Strömgatan
emottager penningar på
Sparkasseräkning
mot godtgörelse af högsta despositionsränta.
Utan uppsägning kunna å en bok sammanlagdt 1,000 kr. i månaden uttagas.

Hårsjukdomar.
Såsom befordrande af hårväxten utbjudes en mångfald af medel, hvilka, såsom erfarenheten visar, äro overksamma eller skadliga.
Genom sin förmåga att **befria från mjäll** m. fl. **hårsjukdomar**, och genom sin **fördelaktiga inverkan på huden** har Salubrin mot hårsjukdomar vunnit alltjämt ökadt förtroende och användning.
SALUBRIN tillhandahålles i Stockholm å apoteken Elefanten, Vasen m. fl. apotek, hos Hr Apotekare C. F. Dufva och följande Hrr Handlande: Alfr. Andersson, And. Antoni, Carl A. Berg, Th. O. Björklunds Söner, Ivar L. Bohman, I. F. Broms & Son, A. Brunander, A. Haglind, M. Hansen, F. I. Kahn, H. F. Lemke, K. Vilh. Lindström, D. Lundin, August Melander, Arvid Nordquist, Emil Nordström, Knut Spira, Sundström & C:o, Mauritz Widforss, C. A. Åkerholm m. fl.

PRIS: 1 KRONA ✽ PRIS: 1 KRONA ✽ PRIS: 1 KRONA
VINSTER TILL VÄRDE AF
8,000 KR.
5,000 »
4,500 »
3,500 »
2,500 »
2,200 »
1,500 »
1,250 »
1,200 »
1,100 »
1,000 »
STORT BOK-, KONST- OCH INDUSTRI-LOTTERI
TILL FÖRMÅN FÖR BOK- OCH MUSIKHANDLARNES PENSIONSFÖRENING.
FULLSTÄNDIG VINSTFÖRTECKNING UTGÖRANDE ETT ELEGANT TRYCKT OCH RIKT ILLUSTRERADT HÄFTE OM 78 SIDOR, FINNES TILLGÄNGLIG HOS SAMTLIGA BOKHANDLARE OCH LOTTERIETS ÖFRIGA KOMMISSIONÄRER.
ENDAST EN DRAGNING, SOM ÄGER RUM SENAST DEN 31 MAJ 1899, MEN *FÖRR, IFALL SAMTLIGA LOTTER VÄSENTLIGT TIDIGARE BLIFVA SÅLDA.*
VID KÖP AF MINST 50 LOTTER LÄMNAS 10 % RABATT.
BESTÄLLNING TORDE ÅTFÖLJAS AF LIKVID SAMT 40 ÖRES PORTO FÖR REKOMMENDATION OCH DRAGNINGSLISTA.
O. S. V., O. S. V.
I ALLT 25,000 VINSTER
LOTTERIETS HUFVUDKONTOR:
CENTRALPALATSET, STOCKHOLM
ADRESS: BOKHANDELS-LOTTERIET.
PRIS FÖR LOTT ENDAST 1 KRONA
PRIS: 1 KR. ✽ PRIS: 1 KRONA ✽ PRIS: 1 KR.
✽ PRIS: 1 KRONA ✽ PRIS: 1 KRONA ✽ PRIS: 1 KRONA ✽

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS
Oblekta, Blekta och Färgade
VÄFNADER

Skyddsstämpel.
försäljas i parti från kommissionslagret
i STOCKHOLM hos ADOLF BODELL.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF
(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, **20, 25, 35, 50** kronor. **Testamenten, Gåfvobref** och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 55185)

ÖL I STENKRUS från STORA BRYGGERIET
ÄR LÄMPLIGASTE OCH MEST TILLTALANDE SÄTTET ATT ANVÄNDA VID MIDDAGAR OCH SUPÉER.

300,000 ex.
upplaga
IDUNS MODE-TIDNING
har den modejournal, hvaraf en svensk upplaga sedan flere år utgifves under namnet **Iduns Modetidning** och som år för år undantränger alla andra modejournaler. — **Iduns Modetidning** utgifves i **2 upplagor**, båda med 2 n:r i månaden, hvartdera numret innehållande inemot **100 charmanta illustrationer** samt åtföljdt af en **stor dubbelsidig mönsterbilaga.** Med den dyrare upplagan — **planschupplagan** — som kostar **endast 5 kronor** pr år, följa dessutom 1 gg i mån. en **fin-fin kolor. modeplansch** och en förträfflig **handarbetstidning.** Den billigare upplagan utan dessa båda bilagor kostar **blott 3 kronor.** I innehåll och pris, jämförda med hvarandra, står denna modetidning absolut
oupphunnen.

✶ Kunskap ger lycka. ✶ ✶ Duglighet är bättre än guld. ✶
Karlskoga praktiska skola för kvinnor
— tidsenlig praktisk läroanstalt —
öppnar sin 7:de lärokurs nästa 13 maj. **Undervisningsämnen: huslig ekonomi:** matlagning, servering, bakning, hushållslära m. m.; **sömnad:** fruntimmers- och barnkläder, linnesömnad; **väfnad:** vanlig och konstväfnad; **slöjd:** stickning, ram- o. broderiarbeten, halm-, bast- och spånflätning, tapisseri- och applikationsarbeten, målningar m. m.; **glansstrykning; bokliga läroämnen:** svenska språket, bibelkunskap. skrif- och räknekonst, enkelt och dubbelt bokhålleri m. fl. **Valfrihet, god tillsyn, billiga omkostnader, ovanligt naturskönt läge** mellan skog och sjö. Undervisning af 12 kompetenta lärare och lärarinnor. — ***Manliga skolan*** öppnas **1 nov.** Skolornas årliga **elevantal** omkring *225*. **Svar** jämte program mot dubbelt porto.
Adress **Karlskoga kyrkoby.** — Rikstelefon. *Joh. Lindholm.*

Sv. Panoptikon
Stockholm.
⁎ Största sevärdhet. ⁎

Liktornslösningsmedel.

Detta utmärkta medel, hvarigenom de svåraste liktornar inom trenne dagar upplösas och borttagas, försäljes à 1 kr. pr sats i Stockholm **endast hos C. F Dufva, Drottninggatan 41**, Göteborg A. E. Wallerius & C:o, Upsala Victor Söderberg Kungsängsgatan 1, Gäfle O. A. Johansson & C:o.

Mot 1 kr. 20 öre i frimärken expedieras medlet till landsorten af agenten M. Malmström, Upsala.

Upptäckten af detta medel har med förord anmälts i Svenska läkaresällskapet af dess dävarande ordförande herr medicinalrådet och förste stadsläkaren i Stockholm A. G. Carlsson, som äfven med särdeles välvilja och nit befordrat detsammas tillgodogörande för allmänheten.

Bland den stora mängd intyg öfver dess värde meddelas endast nedanstående:

Fabrikör A. W. Möller har här i hospitalet gjort experiment med användning af en honom egen metod att upplösa och borttaga liktornar. Då det fabrikat, som han därtill använde, visade sig frambringa den åsyftade verkan, får jag härmed meddela honom mitt vittnesbörd om metodens goda resultater. Det Kongelige Frederiks Hospital, *Buntzen*, Öfverkirurg.

Herr A. W. Möller har å kirurgiska afdelningen af K. allmänna Garnisonssjukhuset med ett af honom uppfunnet lösningsmedel, utan smärta för patienten, fullständigt borttagit ett större antal liktornar, hvilket härmed på begäran intygas. *Axel Sjöberg*, tillförordnad sjukhusläkare.

Herr A. W. Möller har på mig användt ett af honom uppfunnet sätt att borttaga liktornar och därvid fullständigt lyckats; och får jag således rekommendera hans metod såsom särdeles lämplig, enär den är både smärtfri och oskadlig samt kan utan ringaste men för ens sysselsättningar användas. *Gust. Engstrand*, amanuens vid Serafimerlasarettet.

Att herr A. W. Möller å Serafimerlasarettets kirurgiska afdelning medels ett af honom uppfunnet medel hastigt och utan smärta borttagit liktornar å flere där vårdade patienter, varder härmedelst på begäran intygadt. *N. J. Sehlberg*, d. v. underkirurg vid Serafimerlasarettet.

Undertecknad, som af herr A. W. Möller blifvit behandlad för liktornar, får härmed vitsorda, att hans metod är särdeles god, i det att liktornen inom kort tid borttages utan smärta och olägenhet. *J. Levertin*, med. d:r.

I ofvanstående instämmer till alla delar *J. F. G. Keyser*, med. doktor.

Medico-Mekaniska Institutet
Zanderska Gymnastiken

Malmtorgsgatan 3.
Allm, Tel. 40 22.

Oppet för herrar 7—10 och 2—½5; för damer 11—1.

Behandlingen fortgår till 15 maj.

Gymnastikafgifter: 20 kr. pr månad; 50 kr. för 3 månader, 60 kr. för hela vårterminen.

Föreståndare: **D:r Emil Zander**. Träffas för herrar kl. ½8—½10 och 2—4; för damer kl. 11—1.

En varning att beakta!

Svenskullsvaror åtnjuta med rätta ett stort anseende — *de äro starka, billiga* och *för vårt klimat de lämpligaste.*

Men just detta begagnar en oärlig konkurrens så, att helt vanliga dussinvaror af utländsk shoddy gifvas namn af och säljas som svenskullsvaror. Och en lättrogen allmänhet köper och — låter sig bedragas.

Det finns t. ex. i Stockholm affärer, som kalla sig för »väfveri», »ullspinnerier» o. d. (utan att de ha en enda väfstol eller spinneri) och de utbjuda »svenskullsvaror», sälja sådana och göra byte mot ull och stickylle.

Vi ha låtit undersöka en del af dessa »svenskullsvaror» och funnit t. ex. »helyllevaror» bestå uteslutande af—**bomull;** schalar, filtar och tyger, som varit stämplade som svenskullsvara, ha befunnits vara billiga shoddyvaror från — Norge o. s. v. De fleste bestå af blandningar af shoddy och bomull.

Detta bedrägeri skadar i längden hela svenskullstillverkningen, hvarför vi se oss nödsakade blotta tillvägagåendet.

Utom en underhaltig kvalité lämnar man varor, som i hög grad äro arsenikhaltiga.

Må de, som äro nöjda med dylika varor, gärna fortsätta att köpa — men må hvarje sparsam och noggrann spekulant *se upp* och *kontrollera* hvad han köper.

Sahlströmska fabriken i Jönköping, Sveriges äldsta och största fabrik för tillverkning af *Svenskullsvaror*, förser alla sina varor med sitt **fabriksmärke** som garanti för redbar tillverkning; dessutom särskildt **garantimärke** att *alla färger äro absolut arsenikfria.*

Sahlströmska Fabrikens Aktiebol.
Jönköping. (G. 76223)

Landtmanna- & Kreditkassan

Nr 1 Mynttorget Stockholm.

Depositionsränta	5 %
Sparkasseränta	5 %

Å hvarje sparkassebok kan lyftas intill 1,000 kr. i månaden utan uppsägning.

CROSSE & BLACKWELL, LTD
LONDON.

Etablerad 1706. Hofleverantörer till H.M. Drottningen af England.

PICKLES, SÅSER, MARMELADER,

erhållas hos alla större specerihandlare inom riket.

Stort sorteradt lager af alla slags

Klädningstyger

af siden, ylle, linne och bomull
i säsongens alla nyheter.

Sybehörsartiklar och Foderväfnader.

OBS.! Fullständigt nytt lager.

Låga, bestämda priser. Goda varor. Största urval.

Profver franko på begäran.
Order å minst 25 kr. levereras fritt vid närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

K. M. Lundberg,
Stureplan.

ANDRA UPPLAGAN

af VARIA:s Januarihäfte för året har nu utkommit, och äro vi således åter i stånd att omgående expediera till nya postprenumeranter.

Vi uppmana enhvar, som ännu ej skaffat sig denna vår modernaste, intressantaste, aktuellaste och billigaste tidskrift, att i tid försäkra sig om årgången genom att prenumerera å närmaste postkontor eller bokhandel. Pris 6 kr. för år; 3 kr. 25 öre för halft år. — **Gör ett försök för 1899!**

»Hvad Varia företrädesvis *är*, det *är* en i allmänhet *mycket lättläst*, en för den stora publiken *mycket lämplig* och genom sina *goda illustrationer* ganska *upplysande* periodisk skrift, hvilken sysselsätter sig med hvad som *på flere områden* väcker nutidens uppmärksamhet och *som litet hvar vill ha reda på.* — Häftet är *så* innehållsrikt både i ord och bild, att vi sannerligen icke kunna åtaga oss att här upprepa hela förteckningen.» *C. L. i Stockholms Dagblad.*

Februari-häftet utkommer i dagarne!

Driftiga kommissionärer med goda referenser antagas mot hög provision.

EXPEDITIONEN AF VARIA,
STOCKHOLM.

Sahlins Äkta Crêpgarn & Gloriagarn, beprófvade, erkändt öfverlägsna för hemväfnaden. Äkta färger, extra starka, lätta att väfva, utfalla billigt. — Ny, rikhaltig profkollektion af säsongnyheter för hemväfnaden med väfnadsbeskrifning. ***C. P. Sahlin, Eslöf.***

Via postlinien SASSNITZ—TRELLEBORG

förmedlas den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bekvämt inredda ***hjulångarne Svea*** och ***Germania*** samt propellerångarne ***Rex*** och ***Imperator***. OBS.! Endast ***en*** tullbehandling! Vidare genom von Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och *Stockholms Reservbureau*, Stockholm, genom hvilken senare biljetter för resor öfver hela världen tillhandahållas. Svenska rundresebiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

Köp alltid radiatorsmör!

HAEMATOL.

blodbildande, aptitretande, lättsmält, angenäm smak.

Detta förträffliga närings- och njutningsmedel framställes efter läkareföreskrift och kontroll och rekommenderas af professorer och läkare vid **bleksot, blodbrist, rekonvalescens, allm. svaghet, afmagring, eng. sjukan, svaghet hos barn, dålig matsmältning** och **nervlidande, amning** m. m.

HAEMATOL är mycket rik på **blod-, fett- och benbildande** ämnen och ökningen i vikt utgör i genomsnitt 4 kg. och mera på 14 dagar, hos redan starka personer bildas intet fett, endast friskt blod. Haematol åsyftar äfven att framställa vackrare och fylligare kroppsformer. 1/1 ask 5 Mk, 1/2 ask 2.50 Mk. Finnes i alla finare affärer eller direkt från fabriken: **Ernst Krug, Dresden-Altst. 21, y,** Wittenbergerstrasse 79. I.

Äkta

Örtmixtur

för mag- och bröstsjukdomar.

En massa intyg från fullt trovärdiga personer, som af denna mixtur blifvit fullkomligt botade från svåra sjukdomar, kan företes. **6** fl. på satsen kostar **4.40** sändes pr järnväg mot efterkraf, på båt endast om den är betald. Mindre än **hel** sats sändes icke. Återförsäljare i Stockholm *Herman Andersson*, Skepparegatan 47, 1 tr.
Sofia Larsson, f. Aschier.
Riks-, Post- och Telegrafadress Jönköping.

BRAND
FÖRSÄKRINGS
AKTIEBOLAGET
FENIX
JAKOBSTORG

Nya kurser i
Massage & Sjukgymnastik
börja i maj och oktober å
A. KJELLBERGS
Sjukgymnastik & Massage-institut,
Mästersamuelsgatan 54, Stockholm.
OBS.! Fullständ. prakt. & teoretisk utbildn.
Begär prospekt. — Allm. telef. 667.

Handväfda pappersmattor.

Åter finnas dessa omtyckta starka, vackra gångmattor i olika färger till salu à 65 öre pr meter vid Krontorps gård, adr. Vermland, Björneborg.

LEDIGA PLATSER

FÖR EN PÅLITLIG BARNSKÖTERSKA, som äger vana vid späda barns skötsel och som förut innehaft plats i bättre hus, finnes sådan ledig den 24 april. Den sökande bör med ordning och omsorg kunna sköta ett litet barn samt gå ut med och vara behjälplig med tillsynen af ett äldre, en tvåårig gosse. Svar med uppgift om ålder, referenser m. m. torde sändas till »Ung familj», Iduns exp., Stockholm. (215)

FÖR EN BILDAD och anspråkslös flicka finnes plats mot fritt vivre i ett stilla hem på landet, att deltaga i inomhus förefallande göromål samt vara till sällskap för yngre husmoder. Svar torde sändas till M. E., Tumba. (221)

EN FLICKA AF GOD FAMILJ, *barnkär* och *ordentlig*, som äger *kompetens* och *villighet* att sköta en liten duktig 3½ års flicka samt dessutom på lediga stunder biträda husmodern med sömnad o. d. erhåller plats den 1 nästkommande mars i bättre familj i Norrköping. Svar med uppgift å familj och lönevillkor, åtföljdt af fotografi, emotses till »Husmodern», p. r. Norrköping.

EN ANSPRÅKSLÖS, undervisningsvan lärarinna i de vanliga skolämnena, språk och musik, önskas i en familj på landet. Svar med uppgift om lönepretentioner sändes under adress »N. N.», poste restante, Östra Ryd. (218)

PLATS FINNES TILL APRIL för en anspråkslös, bättre flicka, som är barnkär och van vid späda barns skötsel Den sökande bör vara villig att åtaga sig noggrann vård om ett sådant, vara fullt pålitlig samt frisk och med gladt lynne. Därjämte åligger det henne att så mycket som möjligt vara behjälplig med att tillse och gå ut med en tvåårig gosse. Någon kunskap i handarbeten och sömnad vore önsklig. Svar med uppgift å referenser, löneanspråk, ålder m. m. torde insändas till »Ambetsman», Iduns exp., Stockholm. (214)

EN FULLT KOMPETENT
MODIST
erhåller förmånlig anställning instundande saison hos firman *Ida Svensons Eftr.. Varberg.* (G 76514)

25 à 35 ÅRS BILDAD FLICKA, säker i matlagning, bakning m. m., erbjudes till våren god plats på landtegendom Norra Inackorderingsbyrån, Mäster-Samuelsgatan 52, Stockholm. Kl. 11—3. (227)

MOT FRITT VIVRE önskas nu genast en glad och hurtig barnfröken å herrgård i Småland, att sköta en ett års gammal gosse. Svar till »Z.», Mörtfors p. r.

TILL DEN 24 APRIL sökes en snäll och duglig KOKERSKA i litet hushåll på egendom. Bör vara kunnig i så väl enkel som fin matlagning och bakning. Äfven är plats ledig för *husjungfru* med godt sätt, kunnig i servering, tvätt och strykning. Betyg jämte löneanspråk torde med snaraste insändas till Fru von Braun, adress Rydaholm, Vara.

BILDAD FLICKA af god familj får genast anställning i ingeniörsfamilj på landet. Kompetensvillkor: vana vid och håg för alla inomhus förekommande göromål. Svar med fotografi, referenser och löneanspråk sändas till S. C, Ryllshyttan, Fors station. (217)

BILDAD, fullkomligt frisk, anspråkslös, pålitlig flicka med ordningssinne, godt lynne, ej öfver 25 år. erhåller plats 24 april i familj på landet strax utanför Stockholm, för att undervisa två 7 och 8 års barn samt därjämte såsom fruns hjälpreda vara villig deltaga i lättare husliga sysslor. Den som är kunnig i klädoch linnesömnad har företräde. Behandlas som familjemedlem. Lön 200 kr. Ensamjungfru finnes. Svar jämte fotografi och rekommendationer till »Bankkamrer», Iduns exp. (226)

BILDAD, FRISK FLICKA
önskas att taga närmaste vården om 2 små barn. Fotografi och löneanspråk till Fru S. Ahlström, Iduns exp. f. v. b. (203)

LÄRARINNA,
skicklig att undervisa i språk, musik och vanliga skolämnen önskas. Svar till Maspelösa gård, Maspelösa.

EN ANSPRÅKSLÖS, ordentlig och arbetsam flicka, med godt sätt och lynne, önskas i en familj på landet, för att biträda med sömnad samt alla i ett landthushåll förekommande göromål. Svar med löneanspråk, referenser och fotografi adresseras till »Fru A Ln», Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 76434)

HUSHÅLLERSKA. En duglig hushållerska får nu genast eller den 24 nästk. april plats på större egendom. Svar till Fru Gyllensvärd, Lamhult. (210)

PLATSSÖKANDE.

EN 20-ÅRS FLICKA
önskar plats i bättre familj. *Är kunnig i matlagning* samt för öfrigt allt som till ett hushåll hörer. Den härå reflekterar hänvände sig till »Elsa», *Grillby.* (229)

PLATS SÖKES till våren som kammarjungfru hos äldre dam, eller annan plats där hjälp behöfs i sömnad och handarbete. Sök. är kunnig i kapp-, kläd- och linnesömn., handarb., enkl. matl. och husliga göromål. Svar till »X. X.», Oppmanna (Skåne). (231)

ETT ÄLDRE bättre fruntimmer med goda betyger som hushållerska söker plats till våren, hälst hos någon äldre stilla familj, eller som husmoder i Enkemanshem. Svar: Prostgården, Ör. (228)

EN i matl. kunn. flicka, som vill prakt. landthush., önskar, nu el. t. våren plats som kokerska på större herrgård, där hushållerska finnes. Svar till »24», Larslund. (233)

PLATS SÖKES af en ung flicka i familj, helst på landet, för att biträda husmodern och läsa med mindre barn om så önskas. Goda betyg från genomgången 8-klassig Elementarskola kunna företes. Svar till »God plats», Iduns exp., Sthlm. (224)

EN 20-ÅRIG svensk flicka önskar till hösten plats i finare familj i England som hus- eller barnjungfru. Fotografi och vidare upplysningar erhållas, om svar insändes till »Pålitlig», Iduns Exp., Stockholm. (216)

EN 18-ÅRIG FLICKA önskar plats i familj helst på landet, att gå frun tillhanda. På lön fästes intet afseende, endast på ett vänligt bemötande samt att få anses som medlem af familjen. Svar till »Anna», Norrköping, poste restante. (G. 76474)

BILDAD FLICKA, huslig, sparsam, ordentlig, med godt humör, söker plats, kunnig i matl., bakn., syltn., sömn. m. m. Svar till »Kunnig, Pålitlig», Gumælii Annonsbyrå. (G. 551)

EN SJUTTONÅRIG FLICKA från godt hem önskar komma i bildad, vänlig familj i treflig trakt, där tillfälle till godt umgänge finnes. Vill deltaga och inhämta kunskap i hushållsgöromål. Svar jämte prisuppgift inom 14 dag. till »Thyra S.», Linköping, p. r. (231)

BÄTTRE FLICKA önskar mot fritt vivre genast plats som sällskap och att gå frun tillhanda. Svar till »23 år», Venersborg p. r. (144)

EN UNG FLICKA
önskar till våren plats att gå frun tillhanda. Är van vid alla husliga göromål samt kunnig i enklare matlagning. Svar till »G. R.», Gumælii annonsbyrå, Malmö. (G. A. M. 44676)

EN UNG FLICKA med godt föräldrahem önskar nu genast mot fritt vivre plats i familj att gå frun tillhanda. Svar i biljett märkt »E. T.» *Mellerud p. r.* (230)

EN FINARE PRÄSTFAMILJ på landet önskas under sommaren inackordering för en bättre flicka, för att konfirmeras. Svar jämte uppgift om pris till »A. Ö.», Göteborg p. r. (204)

INACKORDERING önskas under ett par månader i ett godt, bildadt och gladt hem, där umgänge finnes. Svar till »Maj», Iduns exp. (223)